

Men ellers skal jeg konstatere, at det står skidt til på det her område. Efter Enhedslistens opfattelse kan man sammenfatte situationen derhen, at der faktisk er tale om – jeg bliver nødt til at sige det – at hvis man ikke kan klare de her små prikkforslag, så er der i virkeligheden tale om en eller anden form for politisk sammenbrud på området. Vi har dygtige embedsmænd til at sidde og registrere og registrere, at disse kurver går opad og opad, og der sker intet. Man prøver på at lave talebesværgelser og håber på, der vil ske noget internationalt og i EU.

Jamen godt for os, hvis der sker noget. Vi lytter gerne, hvis der kommer nogle sejre internationalt og i EU, som virker ind på vores dagligdag, når vi køber kosmetik, når vi bruger vores vaskemidler, og når vi omgærdes os med denne her baggrundsstråling. Men der sker jo ikke en dyt, og det er derfor, vi vil holde regeringen fast på, at der skal ske noget på det her område, og vi vil blive ved igen og igen. Og hvis der ikke om et halvt år er taget initiativer på området, så tager jeg gerne debatten med fru Lis Greibe én gang til for prins Knud.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole LØVIG Simonsen): Jeg foreslår, at lovforslag nr. L 216 henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget, og at lovforslag nr. L 217 henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 84:

Forslag til folketingsbeslutning om genprivatisering af forældreopgaverne.

Af Frank Dahlgaard (UP).

(Fremsat 1/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen):

I min tid i Folketinget har jeg efterhånden set en hel del beslutningsforslag. Jeg skal ikke undlade at sige, at det her er et af de mere usympatiske.

Det er oplagt at konstatere, at børnefamiliernes vilkår og omstændighederne i de sidste 25 år har været under forandring. I dag tilbringer familien en stor del af dagen uden for hjemmet. Forældrene opholder sig på deres respektive arbejdspladser, børnene opholder sig i dagtilbud, skole- eller fritidstilbud. Det er en del af den virkelighed, som vi lever i, og regeringen tager politisk udgangspunkt i de muligheder og betingelser, som samtiden rummer i dag. Det er ikke muligt og heller ikke ønskeligt at skrue tiden tilbage.

Hr. Frank Dahlgaard tager udgangspunkt i en svunden tid og ophøjer sine personlige forestillinger herom til en værdinorm, hvorfra han så fælder sin dom over nutiden. Selve begrundelsen for forslaget hviler således på en besynderlig opfattelse af forældre, som svigter deres forældreansvar, og af børn, som i stor udstrækning er forsømte og uopdragne. Det er naturligvis et synspunkt, man kan have, men det deles bestemt ikke af regeringen. Regeringen kan ikke tilslutte sig nogen af de 10-punkts programmer, som hr. Frank Dahlgaard har fremlagt.

Jeg kan tilbagevise hr. Frank Dahlgaards opfattelse af forældrene som nogle, der løber fra deres ansvar for børnene. Socialforskningsinstituttet har netop offentliggjort rapporten »Ansvar og værdier. En undersøgelse i børnefamilier«, og den viser tydeligt det modsatte. De fleste forældre ønsker selv at have ansvaret for deres børns opdragelse og udvikling, ligesom de mener, at det er skolens opgave at lære børnene noget, ikke at opdrage dem. Forældrene har et stærkt ønske om at samarbejde og drage nytte af de erfaringer, personalet i dagtilbud og skoler har. Et sådant samarbejde tror jeg det er væsentligt at tage afsæt i.

Danske børnefamilier er heldigvis bedre end det rygte, hr. Frank Dahlgaard forsøger at pådutte dem med dette beslutningsforslag.

Peder Sass (S):

Da Socialdemokratiets ordfører på området ikke har mulighed for at være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Hr. Frank Dahlgaard har fremsat et beslutningsforslag om, at forældreopgaverne skal genprivatiseres. Problemet skulle ifølge hr. Frank Dahlgaard være, at børn ikke længere opdrages hjemmefra, men at det i høj grad er blevet en opgave for de ansatte i institutioner og skoler.

Socialdemokratiet er enig i, at opdragelse af ens børn skal ske i hjemmet, det er ikke udelukkende en opgave for pædagoger og lærere. Det mener vi heller ikke er tilfældet i dag. Langt de fleste forældre formår at give deres børn en god og kærlig opvækst.

Det skræksscenario, som remses op i forslaget, af børn og deres familier er stærkt overdrevet, f.eks. når der skrives, i forslaget, at børnefamilierne aldrig ser hinanden, de har ikke tid til hinanden, og om børn, der hungrer efter forældrekontakt, men kun får materiel erstatning. Det lyder, som om hr. Frank Dahlgaard ønsker at genindføre en opdragelse efter kæft, trit og retning-metoden, hvor forældrene skal love, at deres børn vil opføre sig ordentligt i skolen, og at børn, der er uordentlige, skal isoleres i specielle klasser og dermed lukkes ude fra klassefællesskabet, der skal danne grundlag for deres netværk videre i deres livsforløb.

Det er gammeldags isolationspolitik, der ikke hører hjemme i et moderne velfærdssamfund.

Det kan godt være, at der er tendens til, at børn ikke er så stille og rolige som tidligere, men det handler i virkeligheden mere om, at de ikke er så autoritetstro som tidligere, en naturlig udvikling, i tråd med at vort samfund og normer generelt har ændret sig.

Opdragelsen skal selvfølgelig ske i hjemmet, men det betyder ikke nødvendigvis, at den ene af forældrene skal gå hjemme i flere år, mens børnene er små.

Hr. Frank Dahlgaard mener, at ved at afskaffe vuggestuer og børnehaver løser man problemet. Det betyder, at kvinderne skal gå hjem og passe børnene. Det vil kvinderne selvfølgelig ikke, og det vil Socialdemokratiet heller ikke. Der skal være lige mulighed for begge parter på arbejdsmarkedet.

Socialdemokratiet vil derimod arbejde for, at der bliver pasningsgaranti i kommunerne, og det er faktisk gået ganske godt. I 1994 var der pasningsgaranti for de 1-5-årige i 152 kommuner, og her i år 2000 forventes antallet at være på 220 kommuner, der har pasningsgaranti.

At børn bliver passet i institutioner, betyder ikke, at al opdragelse af børn foregår dér. Fak-

tisk har børn godt af at lære fællesskabets spilleregler og få adgang til den sprogstimulering, der foregår på daginstitutionerne.

Endelig mener Socialdemokratiet, at det er en påstand uden belæg, at ingen forældre længere opdrager deres børn ordentligt. De allerfleste børn har opmærksomme og omsorgsfulde forældre, der tager sig kærligt af deres børn. Derfor kan Socialdemokratiet ikke tilslutte sig forslaget.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Først to korrektioner. For det første står der ingen steder i forslaget, at vuggestuer og børnehaver skal afskaffes. Der står indirekte, at vuggestuer ikke er godt, men ikke børnehaver. Børn fra 2½-3-års-alderen skal være sammen. Så kan det blive for længe, men der står intet om det, så ordføreren eller reservisten har ikke læst det.

Og påstanden om, at ingen forældre skulle passe deres børn ordentligt: dét står der heller ingen steder. Alt, hvad man siger om børn og forældre i Danmark, er jo rigtigt, for der er så mange forældre, og der er så mange børn. Der er gode, der er dårlige; vi har alle mellemformerne.

Men er det ikke hr. Peder Sass bekendt, at der kører den ene konference efter den anden i den verden, der har med børn og unge og familier at gøre, som belyser disse problemer?

Jeg vil bede hr. Peder Sass læse artiklen i Danske Kommuner af 16. marts om »Familien, der blev væk«, der refererer en undersøgelse fra Odder Kommune, hvor børnene har skrevet om, hvad de laver, når skoleklokken ringer ud. Det er rystende læsning. Det er læsning, så man får tårer i øjnene. Og derfor er virkeligheden generelt en helt anden end den, Socialdemokratiets ordfører giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Der er heldigvis i det danske samfund en skærpet og en stor bevidsthed om børns trivsel og børns vilkår i det hele taget. Derfor afholdes der netop i vores samfund jo også mange konferencer, mange kurser, hvor man prøver at forøge både forældrenes bevidsthed og øge kvaliteten i vores børneinstitutioner, således at der er en større bevidsthed om de vilkår, som vores børns opvækst sker under.

Derfor kan man selvfølgelig ikke udelukke, at der kan være enkeltsager, hvor den situation ikke er helt tilfredsstillende, og derfor må vi sige, at det, vi oplever i hr. Frank Dahlgaards måde at beskrive tingene på, mere handler om og tager udgangspunkt i enkeltsager, end det er det generelle billede. Jeg prøvede at tegne noget omkring det generelle billede, og dér er situationen væsentlig anderledes end den, der er beskrevet i forslaget.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Ja, naturligvis tager forslaget udgangspunkt i den generelle situation, den, der er den typiske. Det gør det, og dér har vi altså en forskellig vurdering af tingene. Jeg kunne henvise til den artikel i Danske Kommuner, hvor de, der kommenterer det, taler om, at mangelen på voksenkontakt betyder, at de unge får det svært, når livet begynder at kradse. Det er ganske rystende læsning.

Hr. Peder Sass kan heller ikke være ubekendt med, at foreningen Børns Vilkår holdt deres årsmøde i sidste uge. Jeg tror, det var torsdag og fredag, på Nyborg Strand. Det var refereret i Jyllands-Posten. Man talte om familiens opløsning. Man talte om de tomme hjem. Man talte om de ensomme og forsømte børn. Det er nok så meget det generelle billede, men det er da forståeligt for mig, at hr. Peder Sass og det parti, han repræsenterer, ikke vil vedkende sig det, for det er jo bagsiden af institutionssamfundet, hvor rigtig mange børn og unge er alt for mange timer på en institution.

Else Winther Andersen (V):

Da vores ordfører, fru Eva Kjer Hansen, ikke kan være til stede, vil jeg læse hendes tale op:

I Venstre deler vi slet, slet ikke det syn på forældre, som hr. Frank Dahlgaard giver udtryk for i det her beslutningsforslag, tværtimod har vi tillid til familierne. Langt de fleste familier kan sagtens finde ud af at få tilværelsen til at fungere godt for alle parter, men de, der har problemer, skal naturligvis have hjælp for at få disse problemer løst.

Det er forældrene, der har ansvaret for deres børn. Det er forældrene, der skal give kærlighed, nærhed og omsorg, og det er forældrene, der skal sørge for udvikling, trivsel og opdragelse, men hvordan forældrene vil gøre det, og hvordan de vil indrette deres familieliv, skal vi ikke blande os i, medmindre der decideret sker

overgreb mod børnene, så er det klart, at myndighederne må gribe ind.

Jeg må også tage afstand fra den bedreviden og det formynderi, der kommer til udtryk i det her forslag. Det er tydeligt, at hr. Frank Dahlgaard ikke har meget tillid til hverken forældre, pædagoger eller lærere. Men vejen frem er at give familierne mere fleksibilitet og større valgfrihed, både når det gælder børnepasning, og når det gælder arbejdsmarkedet. Her skal især mulighederne for deltids- og hjemmearbejde styrkes.

Med de ord, jeg har sagt her, mener jeg nok, det fremgår ganske tydeligt, at vi ikke kan gå ind for det her beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg skal undlade at kommentere ordførertalen, det gør jeg jo til sidst, men jeg vil spørge fru Else Winther Andersen, om hun ikke er bekendt med disse mange eksperter af forskellig slags på området med hensyn til børn og unge og institutioner og familier og forældre, som altså har det samme syn som dét, der ligger i forslaget. De er citeret i forslagets bemærkninger, så der er jo ikke tale om, at det er en eller anden gal tidligere konservativ, der er gået amok. Det er jo alle eksperterne, der udtaler sig om, at den er rivende gal. Er fru Else Winther Andersen ikke klar over det?

Henriette Kjær (KF):

Da vores ordfører på området, hr. Jens Heimbürger, ikke kan være til stede, skal jeg oplæse følgende:

Hvis intentionerne i hr. Frank Dahlgaards forslag er at præcisere, at opdragelse først og fremmest er forældrenes ansvar, så kan det helt grundlæggende undre, at der foreslås så konkret lovgivning, som tilfældet er i beslutningsforslag nr. B 84. Vi må erkende, at Det Konservative Folkeparti har en helt anderledes tillid til nutidens forældre end forslagsstilleren.

Der er tale om 10 punkter, hvoraf der er enkelte, som Det Konservative Folkeparti kan støtte, men som helhed må vi afvise B 84.

For det første: Vi tror på informationskampagner, men ikke på holdningskampagner med formanende budskaber.

For det andet: Vi må afvise forslaget om at udvide barselsorloven til 12 måneder. I dag har forældrene valgmuligheden mellem en ekstra

orlov eller at gå tilbage til deres job efter 6 måneder. Det finder vi tilstrækkeligt.

For det tredje: Taxameterbetalingen i daginstitutionerne, hvor der i højere grad betales efter forbrug, kan vi godt støtte, men ikke gennem en indirekte beskatning af de forældre, der bliver nødt til at bruge daginstitutionerne fuldt ud eller på ydertidspunkterne.

For det fjerde: Vi må igen afvise formanende ord, også på giroindbetalingerne.

For det femte: Vi var ikke tilhængere af op hævelsen af revselsesretten. Vi mente ikke, det havde nogen betydning. Tilsvarende mener vi heller ikke, at det er af afgørende betydning, at revselsesretten genindføres.

For det sjette: Vi vil gerne være med til at anbefale den såkaldte Koldingmodel, men det er ikke noget, vi skal lovgive om, det må være et kommunalt anliggende.

For det syvende: Selvfølgelig skal lærerne gribe ind, hvis undervisningen ikke kan gennemføres som følge af uro i klassen. Sådan er det i dag, men ansvaret for en ordentlig undervisning skal ligge hos skolens ledelse. Der er ingen grund til ny lovgivning på dette område.

For det ottende, og det dækker så i øvrigt det tiende punkt i hr. Dahlgaards række af forslag: Vi tror ikke på bøder. De forældre, der har svært ved at klare opdragerrollen, har brug for rådgivning snarere end den foreslåede straf.

For det niende: Vi vil gerne afvente resultaterne af forsøget med helhedsskolen, før vi udtaler os om, at ideen skal stoppes.

Den samlede karakter til hr. Dahlgaards oplæg er desværre efter vores opfattelse således, at vi ikke kan støtte forslaget.

Villy Søvndal (SF):

Da SF's ordfører på området, hr. Thorstein Theilgaard, ikke kan være til stede, skal jeg på SF's vegne fremføre dette:

En gang imellem oplever man situationer, hvor man ikke rigtig ved, om man skal grine eller græde. Det er heldigvis sjældent i Folketinget, men når man læser B 84, giver det en sjælden lyst til både at grine og græde samtidig.

Forslaget vidner først og fremmest om en fantastisk mistro til nutidens forældre. Af B 84 fremgår det, at forældrene ikke selv gider passe deres børn, de vil helst være fri for dem i ferien, de mener ikke, at det er deres opgave at opdrage deres børn, osv. Med en sådan opfattelse af nutidens børnefamilier kan det jo kun undre, at forslagsstilleren faktisk vil tvinge forældrene til

at passe og opdrage deres børn. Det er den store modsætning i selve forslaget.

Hvis man deler forslagsstillerens sorte og noget mistillidsfulde menneskesyn, vil det for SF at se være væsentlig mere logisk at kræve en form for kørekort eller licens, før man har det offentlige velsignelse til at få børn. Det nærmeste, vi kommer en sådan tankegang i den virkelige verden, er Kinas berygtede etbarnspolitik. Forslag a la børnekørekort vil vi i SF selvfølgelig også vende os stærkt imod, men det vil i det mindste være mere logisk frem for forslaget forestillinger om at sende bureaukratiske og formynderiske hilsener til forældre på girokort og lign.

Forslaget forestiller at gøre det lettere og bedre og dejligere at være en familie, og derfor kan man spørge: Vil forslaget give mere luft og mere tid til samvær i familien? SF's svar er helt klart nej. SF mener, at forslaget faktisk er bagstræberisk. Forslaget ville ud over de noget besynderlige hilsener fra det offentlige tvinge mange mennesker til at vælge mellem familielivet og arbejdslivet.

Hvis vi f.eks. ændrede betalingen på daginstitutionspladser til betaling efter forbrug, sådan som forslaget såkaldte taxametermodel lægger op til, hvordan ville det så stille den enlige mor, eller hvordan ville det stille den helt almindelige lønmodtagerfamilie, hvor far og mor har skiftende og skæve arbejdstider? Ja, den enlige mor ville blive tvunget hjem, og det samme ville den kvindelige lønmodtager med overvejende sandsynlighed. Så også kønspolitisk er forslaget både til at grine af og til at græde over.

SF vil langt hellere sætte fokus på familiens helt kontante dagligdagsproblemer. Det handler eksempelvis om, at op mod 9.000 børn står på venteliste; hovedparten kan ikke komme i vuggestue, og det lægger pres på forældrenes evne til at bruge ferie, familie m.v. for at få pasningsproblemet løst.

Det handler også om, at pladsforholdene er for ringe i daginstitutionerne. Der har desværre været alt for meget fokus på at bygge og bygge og for lidt fokus på, at der skal være plads til børnene og de ansatte. Der er brug for både bedre normeringer og mere plads.

Det handler også om at ændre de perspektivløse forringelser af pasningsorloven, der har medført, at markant færre har råd til at være sammen med deres børn. Forringelserne ram-

mer i særdeleshed lavtlønnede og enlige forsørgere ufattelig hårdt.

Det eneste positive, SF kan finde i forslaget, er forlængelsen af barselsorloven. Den støtter vi gerne, men det er altså ikke sukker nok, til at vi kan sluge resten af forslaget. Vi er uenige i det formynderiske menneskesyn, der gennemsyrrer forslaget, og 12 måneders barselsorlov kan ikke opveje resten af forslaget og da slet ikke, at vi nu igen skal have mulighed for at ruske vores små poder og umulige teenagere. Det forekommer også at være at ubehageligt menneskesyn.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Hr. Villy Søvnald taler om børne- eller forældrekorrekt. Jeg ved ikke, hvor det står i forslaget.

Det virker, som om hr. Villy Søvnald han heller ikke har læst forslagets bemærkninger, hvor lektor i udviklingspsykologi, Agnete Diderichsen, er citeret, hvor den ledende sundhedsplejerske Sigrid Riise, er citeret, hvor amtspsykolog i Københavns Amt, Ove Carlsen, er citeret, hvor formanden for Børnerådet, professor Per Schultz Jørgensen, er citeret osv., osv., osv.

Disse mennesker har ikke den holdning til det her forslag, det er stenhamrende sikkert, som den, hr. Villy Søvnald har givet til kende. Der er et stort problem, og det er ikke, fordi der er for få institutioner, men måske nok fordi der er for mange, og i hvert fald fordi mange af børnene er for lang tid i institutionerne.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Der er et enkelt sted, hvor vi kan mødes med hr. Frank Dahlgaard – tror jeg – eller der er et par steder. Jeg tror, jeg nåede at få sagt, at SF jo gerne vil støtte den del, der hedder forlængelse af barselsorloven. Vi har faktisk fremsat forslag om det. Vi fik ved finanslovaftalen for 2 år siden forlænget barselsorloven med 14 dage for fædrenes vedkommende, så den del er vi enige i.

Vi er også enige i, at børn ikke skal tilbringe for lang tid i institutionen, og det er jo grunden til, at vi er optaget af nedsat arbejdstid for småbørnsforældre i SF. Det synes jeg er et meget bedre krav end at blive så formynderisk, som hr. Frank Dahlgaard bliver; men sådan har det jo ofte været med store profeter, at de i perioder

bliver meget formynderiske for at få budskabet til at blive forstået.

Det tredje element, vi gerne vil fremme, er orlovsordninger, og dér må hr. Frank Dahlgaard vel tage det på sin samvittighed, for så vidt jeg husker, var hr. Frank Dahlgaard med til at stemme for den forringede økonomi i orlovsordningen, der betød, at antallet, der tog orlov, styrtdykkede. Det er en del af hr. Frank Dahlgaards dårlige samvittighed.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Nej, jeg har da ikke dårlig samvittighed over det punkt. Man kan godt være mere sammen med sine børn, uden at man skal have orlov og penge fra det offentlige.

Når hr. Villy Søvnald siger, at han kan støtte udvidelsen af barselsorloven, er det jo glædeligt. Det er det, der koster penge, det er endda mange penge, og det vil underminere en stor del af vuggestuerne, og det er fint, for små børn, der hverken kan tale eller gå, har ikke brug for institutioner.

Men at der skulle være en formynderisk holdning i det? Nej, der er en moralsk pegefinger. Det er en moralsk oprustningskampagne, kan man godt sige, men det er noget andet. Hvad i alverden skal man gøre for at tackle de her problemer, som altså afvises af stort set alle de ordførere, der har været indtil nu, men som altså påpeges igen og igen af dem, der professionelt har med tingene at gøre? Hvad skal man ellers gøre?

Inge Refshauge (DF):

Beslutningsforslaget er et ret omfattende forslag, men på langt størstedelen af punkterne kan Dansk Folkeparti da være enig med forslagsstilleren.

Også vi i Dansk Folkeparti mener, at ansvaret for børn de senere år er deponeret i offentligt regi. Undersøgelser viser, at mange børn tilbringer omkring 45 timer om ugen i institutioner, mens forældrene har forrygende travlt med at tjene penge, og mange familier har slet ikke tid til børnene.

I alderen 0-3 år er det meget vigtigt, at børn får lov til at knytte sig meget stærkt til forældrene. Forældrene kan ikke erstattes af pædagoger, selv om de er nok så dygtige og omsorgsfulde.

En foretaget undersøgelse viser også, at det især er de meget små børn, der er meget længe

i institutionsmiljøet til daglig. Kunne det måske være, fordi de er lidt besværlige for forældrene? Der er en tommelfingerregel om, at små børn højst må passes i institutioner 6 timer i døgnet. Den meget dygtige sundhedsplejerske Sigrød Riise har engang sagt blandt meget andet, at børn har brug for at slutte sig til en voksen person i deres meget tidlige år, og det skulle jo gerne være en af forældrene.

I Danmark er familiemønsteret i opbrud, desværre. Børn har ikke længere de moralbegreber, som forældrene havde. Vore dages forældre til småbørn lader deres børn påvirke alt for meget af forskellige pædagoger i vuggestuer, børnehaver, skoler og fritidsordninger. Børn af i dag mangler det familiære fællesskab, og det kan skade dem i voksenalderen. De bliver splittede og mangler de elementære pejlemærker, som vi i vores barndom fik af vore forældre og for den sags skyld også af vore bedsteforældre i et familiesammenhold, et netværk. Vi ser jo nu, at flere og flere børn har brug for psykologbehandling allerede i den tidlige skolealder, og ude i amterne vokser opgaverne for børnepsykiatrien. Det er et faresignal, mener vi i Dansk Folkeparti.

I Dansk Folkeparti er vi enige i forslagsstillernes synspunkt om, at forældreansvaret i dag ofte tørres af på børneinstitutionerne og skolerne, og det mener vi er forkert. Børn er forældrenes ansvar helt og holdent. Vi overdænger vore børn med materielle goder, men det, de virkelig har brug for, nemlig varme og kærlighed, en hverdag, hvor der er sat grænser for dem, får de ikke. Resultatet bliver så urolige, frustrerede og aggressive børn, som utallige lærere og pædagoger har deres hyr med.

I det store og hele kan vi støtte forslaget, som det foreligger. Vi har bl.a. intet imod, at revselsesretten måske bliver genindført. Det tror vi dog ikke på, og der er ligeledes et problem i punkt 7 om de stærkt forstyrrende børn i skolerne. Vi kan godt acceptere, at disse børn en tid måske skal undervises uden for deres egentlige klasse, men vi mener også, man skal passe enormt meget på ikke at gøre uopdragenhed til et sygdomsbegreb, og at alle urolige og uopmærksomme børn ikke får prædikatet DAMP-børn.

Der skal sættes grænser for børn, og det skal naturligvis allerførst ske hos forældrene, men også i institutionerne og i skolen. Jeg vil ikke ret gerne være lærer i folkeskolen i dag, for der

skal virkelig en stærk psyke til for at kunne holde til det.

Om punkt 2 vil jeg sige, at vi er lidt betænkelige ved 12 måneders barselorlov, men vi vil meget, meget gerne diskutere det. Det ville jo være fint, hvis der var råd til det. Punkt 3 om en taksameterordning for institutionsbetaling er vi med på.

På mange punkter er vi altså positive over for forslaget, men enkelte dele må vi diskutere noget mere.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Nogle gange, når man er sent herinde – og det bliver jo altid sent, når vi diskuterer socialpolitik – hører man noget, man næppe tror. Jeg kan høre, at Dansk Folkeparti overvejer at genindføre revselsesretten. Kunne man få lidt at vide om, på hvilken måde man havde tænkt sig den skulle eksekveres? Det er den ene ting.

Den anden ting er at sætte lighedstegn mellem diagnosen DAMP- og uopdragne børn. Det vil jeg altså advare meget stærkt imod, og det har fru Inge Refshauge heller ikke noget belæg for.

(Kort bemærkning).

Inge Refshauge (DF):

Jeg satte netop ikke lighedstegn mellem uopdragne børn og DAMP-børn. Jeg sagde netop, at man skal passe på, at man ikke altid stiller den diagnose. Jeg har selv været med i børn og unge-udvalg, hvor vi mange gange nok var lidt for hurtige til at henvise børnene til specialundervisning.

Med hensyn til revselsesretten vil jeg selvfølgelig ikke have, at forældre skal have lov til at tæve deres børn, men at irettesætte dem med et lille klask i numsen skal man ikke sige noget til.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg bliver nødt til at sige til fru Inge Refshauge, at vi taler altså om en medfødt hjerneskade, og jeg har aldrig hørt, at man kunne komme i behandling for noget sådant og blive rask.

(Kort bemærkning).

Inge Refshauge (DF):

Det kan man heller ikke, men når barnet kommer i en skoleklasse og sygdommen ikke er opdaget, bliver den jo opdaget her, og så kommer barnet i behandling. Men der er jo børn, der

virkelig er urolige, aggressive, hyperaktive, og hvad man nu kalder dem. De bliver ofte taget ud af klassen til en specialbehandling, men de kunne måske med nogen ekstraundervisning komme tilbage i klassen og få en normal undervisning.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Med dette forslag til folketingsbeslutning har forslagsstilleren gjort sig rigtig umage. Det er sjældent, man ser et forslag, der er så godt gennemarbejdet; der er virkelig brugt tid på det. Jeg trak 11 sider ud af computeren, og jeg havde faktisk en positiv indstilling til det, for jeg tænkte: Her er søreme en, der har gjort noget ved det. Men så må jeg sige, at da jeg begyndte at læse forslaget, blev min respekt vendt til undren.

Jeg tror ikke, jeg vil begynde at debattere om forslaget. Jeg kan godt forstå det, der står i punkterne, men vores udgangspunkt og vores begrebsverden vil være så forskellige, at jeg ikke tror, det vil nytte noget, hvis jeg begynder en debat.

Jeg synes, det ville være godt, hvis man i forvejen f.eks. havde sendt forslaget rundt til ordførerne, så vi kunne få en idé om, hvad det er for et niveau, vi er på, og hvad det egentlig er, man vil med det. Jeg troede først, at datoen var forkert, og at forslaget skulle have været dateret 60 år tidligere, og det siger jeg, fordi man på det tidspunkt i fuldt alvor troede, at man kunne helbrede sengevædere ved, at overlægen gav dem et drag over nakken.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Der står jo ingen steder i forslaget, at børn skal have et drag over nakken. Det mindst vigtige af de 10 punkter er genindførelse af revselsesretten, og det er ikke noget med slå børn eller tæve børn. Det ved fru Yvonne Herløv Andersen godt. Det er noget med, at man kan tage dem i hånden, når de er ved at vælte alle vinflaskerne henne i supermarkedet, og tage dem i armen og stoppe dem, når de er ved at slå deres lillebror ihjel, også på en offentlig plads, hvor forældrene ikke tør det i dag, fordi alle kigger og det er blevet ulovligt.

Men jeg er ked af, at fru Yvonne Herløv Andersen har så stor en undren over forslaget, og det undrer mig også, at hun tager fat i den mindst vigtige del af det og citerer forslaget for noget, som overhovedet ikke står der.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg vil bare takke forslagsstilleren for at have bekræftet min opfattelse.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Fru Yvonne Herløv Andersen talte om niveauet, men hvad med niveauet i en ordførertale, som afviser hele forslaget og afviser problemerne, til trods for at bemærkningerne er ganske omfattende og ganske dokumenterende, og hvor den ene kyndige efter den anden på området børn og unge står frem? Jeg har citeret dem, jeg har angivet kilderne.

Der er et problem, der er et stort problem, og der er også nogle, der anviser nogle veje. Men det er meget svært, og så kommer dette forslag ind og prøver på at lave nogle regler – meget utraditionelle, helt anderledes, ja. Men hvad skal man egentlig gøre?

Der er kommet nogle forslag fra min side. De blev overhovedet ikke kommenteret. Alt, hvad der sker, er, at fru Yvonne Herløv Andersen pådutter mig, at jeg skulle have foreslået, at børn skal have drag over nakken. Det siger noget om fru Yvonne Herløv Andersens og CD's niveau.

Anders Samuelson (RV):

Jeg har haft lidt af den samme oplevelse som mange af de andre ordførere, som har været heroppe indtil nu for at kommentere det forslag, vi har til behandling her.

Jeg har også haft den samme fornemmelse af, at de ikke helt kunne finde ud af, om forslaget er stillet for sjov. Er det en 1. april-spøg, eller hvad er det egentlig, der er tale om her? Det er egentlig utrolig ærgerligt, for selve den grundlæggende debat, der lægges op til, og som kunne være meget interessant at tage, nemlig debatten om forholdet mellem forældre, børn og institutioner, hvilken udvikling vi er på vej ind i, eller i hvor høj grad vi måske er på vej ind i en uheldig udvikling, var jo nok værd at tage.

Men desværre: Med de forslag, der følger med dette oplæg til en debat, er det, som om debatten i høj grad bliver afsporet. Dermed bliver det umuligt at tage en diskussion, når det kommer til stykket, og det er utrolig ærgerligt.

Lad mig bare nævne et par af forslagene, som har en sådan tendens, at man ikke helt ved, om de er stillet for sjov, eller hvad:

Det er først punkt 4 om, at man påfører giroindbetalingskortene for den månedlige forældrebetaling for institutionsplads teksten: »Husk, at det er dig som far/mor, der har ansvaret for dit barns opdragelse – ikke pædagogerne eller institutionen.« Og for at være helt uddybende: »Hvor betalingen sker ved PPS-overførsel, sendes i stedet et månedligt brev eller e-mail med det ovennævnte budskab.«

Eller hvad med punkt 5 om, at forældrenes såkaldte revselsesret skal genindføres? Eller punkt 7: »Adfærdsvanskelige børn fjernes fra folkeskolens normalklasser af hensyn til trivsel og undervisningsmuligheder i klasserne.«

Det sidste forslag er måske godt nok, og det er også blevet nævnt flere gange af ordførerne her i dag, at der er adskillige mennesker, der bliver citeret i bemærkningerne. Det har jeg også bidt mærke i, men måske er der sket det, at citaterne er blevet revet ud af en sammenhæng, så det foregår lidt på samme måde som på side 5. Her citerer man en lærer, der hedder Peter Seeberg, og som skrev i B.T. den 9. marts 1999, »at han fik »et kulturchock«, da han – der normalt underviser de større børn – blev sat til at tage nogle timer på de små klassetrin. Han betegner dagens 6-10-årige skolebørn som forældre, krævende, selvcentrerede og frustrerede. Han skrev bl.a.: »I deres hungren og leflen efter voksent modspil tager skolebørnene alle midler i brug. Får de ikke øjeblikkelig respons fra den voksne, de ønsker i tale, råber de uartikuleret op eller flår i den voksne til denne reagerer – positivt eller negativt – ud fra devisen, at dårlig opmærksomhed er bedre end ingen.«

Her har en skolelærer altså, som der står, haft et par enkelte timer, og så bliver der konkluderet, at sådan er alverdens unger. Hvis det er på den måde, hvis det er på det dokumentationsgrundlag, diskussionen skal føres, med det vrangbillede, som hermed er tegnet op, tror jeg ikke, der kommer nogen særlig god og fornøftig debat ud af det, selv om det, der måske egentlig er behov for, er den grundlæggende værdidebat, så det kan jeg kun beklage.

På den baggrund skal jeg sige, at selvfølgelig kan vi ikke støtte forslaget her. Men vi vil meget gerne tage diskussionen på et andet tidspunkt, i et andet forum eller med et andet udgangspunkt end et forslag med et så forholdsvis grotesk indhold – meget gerne.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Den radikale ordfører sagde bl.a. – jeg kan ikke kommentere det hele, det skal jeg heller ikke nu – at punkt 7 var et mærkeligt forslag, og om man nu kunne tage det alvorligt, at adfærdsvanskelige børn skulle fjernes fra skolens normalklasser.

Jamen det er jo gennemført! Vi har faktisk haft en ret skarp drøftelse om lige præcis dette i en forespørgselsdebat. Og der foreligger jo store redegørelser og undersøgelser af folkeskolen, hvoraf det fremgår, at skolelærerne selv anbefaler, at man fjerner halvdelen af de allermost adfærdsvanskelige børn. Det er altså nogle, der truer med våben, har en forfærdelig sprogbrug og er til gene for undervisningen og trivslen i klassen – hele tiden!

Man har selvfølgelig spurgt klassernes lærere, hvad de synes, man skulle gøre, og lærerne siger, at de børn må væk fra skolens normalklasser og ud til en eller anden form for specialbehandling og specialundervisning. Hvis man vil kalde dét useriøst, kalder man altså 60.000 skolelærere for useriøse.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Det kunne være interessant at høre, hvad Sigrild Riise og mange af de andre, som er blevet taget mere eller mindre til indtægt for disse forslag, havde af kommentarer til det samlede forslag. Det kunne egentlig være interessant, om de bakker de konklusioner, som der bliver peget på, op. Man kan sige, at et eller andet sted tenderer det jo halvvejs voldtægt af de her folk, hvis det ikke er tilfældet, hvis det ikke er sådan, at hr. Frank Dahlgaard kan bekræfte, at de faktisk bakker lige netop de løsningsforslag her op, når de på den måde bliver taget til indtægt for de forslag, som bliver fremsat.

Egentlig er det igen det samme problem, at hr. Frank Dahlgaard her siger, at nu har jeg altså været oppe på talerstolen og sige, at 60.000 lærere er useriøse. Er det 60.000 lærere, som står bag de forslag? Står samtlige bag de forslag, som hr. Frank Dahlgaard henviser til? Bare for at stille et enkelt spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Der er ikke nogen tvivl om, at lærerne står bag forslaget om, at halvdelen af de meget stærkt adfærdsvanskelige børn fjernes fra skolens nor-

malklasse og kommer ud til anden behandling, dels af hensyn til dem selv, dels af hensyn til, at resten af klassen overhovedet får en chance for trivsel og undervisning.

Den undersøgelse, der ligger til grund for det, har involveret hver femte folkeskole, altså 100.000 elever og deres lærere. Det er en stikprøve på 20 pct., og dermed er det stenhamrende sikkert, at det er repræsentativt. Tænk på, hvor små stikprøverne er, når man laver politiske meningsmålingsundersøgelser, og hvor nøjagtigt de alligevel rammer! Så det er det.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Lige så aldeles stensikker, som hr. Frank Dahlgaard er i sin kommentar, lige så aldeles stensikker er jeg på – så kan man tage det for gode varer eller lade være – at de omtalte lærere ikke bare ville acceptere en overskrift, der hedder som i punkt 7: »Adfærdsvanskelige børn fjernes fra folkeskolens normalklasser af hensyn til trivsel og undervisningsmuligheder i klasserne«, hvis de ikke samtidig fik et konkret forslag til, hvad der så skulle ske med de børn, for jeg er overbevist om, at de også føler et ansvar for de børn, og at det skal ses i den sammenhæng.

Så jeg er fuldstændig overbevist om, at heller ikke de 60.000 lærere vil bakke forslaget op, som det ligger her.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Frank Dahlgaard for den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Det gør de rent faktisk. Man har jo altså spurgt dem. Jeg foreslår jo her, at man fjerner alle de adfærdsvanskelige. Lærerne siger, man skal fjerne halvdelen af dem. Så mere vanvittigt er det altså ikke.

Lærerne siger ikke, hvad der skal ske. Det er klart, at disse børn ikke bare skal hældes ud på vejen. De er blevet forsømt nok og formentlig af deres forældre, og derfor er de blevet, som de er. De skal hjælpes på en eller anden måde, og det ligger jo implicit i det hele også her. Det står jo i de økonomiske bemærkninger. Det er noget af det, der koster penge, milliarder af kroner, at der skal tages hånd om dem.

Men ud fra en helhedsbetragtning siger lærerne: De må væk, for der er altså også andre børn end disse, som har krav på trivsel og en

chance for at lære noget. Så baggrunden for dette forslag er helt i orden.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg blev glad for igen at blive bekræftet i, at mit forsøg på at nuancere det egentlig er velbegrundet, eftersom hr. Frank Dahlgaard netop her selv påpeger, at lærerne snakker om halvdelen, hr. Frank Dahlgaard taler om alle. Så deri ligger jo alene en forskel, som kan illustrere, at det er væsentligt, på hvilket niveau vi tager udgangspunktet for den her diskussion, som er nødvendig.

Jette Gottlieb (EL):

Enhedslisten kan ikke støtte beslutningsforslaget, selv om der er to enkeltelementer ud af de ti, som vi har en vis sympati for, nemlig forslaget om at forlænge barselorloven og forslaget om at droppe planerne om den såkaldte helhedsskole.

Ifølge FN's børnekonvention, som Danmark har ratificeret, er alle børn selvstændige individer med egne rettigheder. Det er vi helt enige i. Derfor bør samfundet altid tage udgangspunkt i det enkelte barn og dets behov. Vi har et fælles ansvar for at sikre vores børn de bedste muligheder, men det betyder ikke, at børnenes forældre ikke også har et ansvar; det betyder, at de ikke er alene om det. Vi tror også, at forældrene gør deres bedste. Det er bare ikke altid nok.

Derudover er det svært at tage grundideen i forslaget helt alvorligt. Man kan jo ikke forhindre personer, der ikke bliver gode forældre, i at få børn. Man kan ikke forebygge eller afhjælpe sociale problemer eller kriminalitet med beslutninger om, at det hele er forældrenes ansvar. Den enlige mor, der arbejder som kassedame, får jo ikke mere tid sammen med sit barn, fordi man beslutter, at hun skal betale mere i børnehaveafgift. Man kan heller ikke forbyde enlige mødre, og man kan heller ikke forbyde fattigdom, og sådan kunne jeg blive ved.

Vi støtter ikke forslaget.

Tove Videbæk (KRF):

Hr. Frank Dahlgaard har fremsat forslag til folketingsbeslutning om genprivatisering af forældreopgaverne. Der er ti punkter, og jeg vil egentlig gerne grundlæggende opfatte disse punkter positivt.

Vedrørende punkt 1 om en ansvarligheds-kampagne over for alle nybagte forældre vil jeg

gerne tilføje, at det ville være utrolig positivt, om man i alle kommuner kunne tilbyde kurser, altså ikke kampagner, men kurser til nybagte og unge forældre om, hvad det vil sige at være forældre, at være familie, for alt for mange unge og nybagte forældre vil utrolig gerne være ansvarlige og gode forældre, men de ved måske ikke, hvordan man gør det.

Socialudvalget var i Norge i januar måned, og her fortalte man faktisk, at man netop havde igangsat rådgivningskurser til par og forældre i alle fylker i Norge, og folk i Norge står simpelt hen i kø på ventelister for at tage disse kurser, der indeholder rådgivning om det at være par og om det at være forældre. I nogle kommuner i Danmark har vi allerede sådanne kurser, men de burde faktisk være tilgængelige i alle kommuner.

Punkt 2: Barselorloven forlænges til 12 måneder. Ja tak! Det er næsten som et forslag, der er tænkt i hjertet af Kristeligt Folkeparti. I bemærkningerne til forslaget står der, at Danmark er et uland, når det gælder barselorlov. I Danmark har forældre efter fødslen ret til orlov fra arbejdet i tilsammen 24 uger, mens forældre i Norge tilsammen har ret til 12 måneders orlov efter fødslen, og i Sverige har begge forældre ret til at holde orlov, til barnet er 1½ år.

Alle ved jo, at det første år er vitalt for ethvert barns udvikling, og derfor bør det gøres lettere for danske småbørnsforældre at være mere sammen med deres børn. I Kristeligt Folkeparti mener vi, at også vores forslag om ret til deltid til småbørnsforældre, om, at pengene følger barnet, og om ret til deltidspasning i alle kommuner ville gavne de små.

Det fører mig over til punkt 3 om betaling i forhold til den tid, barnet opholder sig i institutionen. Det forslag passer egentlig fint ind i Kristeligt Folkepartis forslag om deltidspasning i alle kommuner. Pædagogisk Medhjælperforbund satte i 1999 en undersøgelse i gang i kommunerne. Man spurgte 258 kommuner. I 74 kommuner var der absolut ingen mulighed for deltid, mens der i andre kommuner var en del forskellig fleksibilitet.

I aftalen om kommunernes økonomi nævnes det, at der skal nedsættes et fælles udvalg til at undersøge mulighederne for mere fleksibilitet og betalingssystemer, hvor benyttelsesgrad og betaling i større grad knyttes sammen. Det fremgår dog desværre af en rapport fra Pædagogisk Medhjælperforbund, som hedder »På vej

mod pasningsgaranti, om ventelister og fleksibilitet 1999«, at dette udvalg endnu ikke er kommet rigtigt i gang med sit arbejde, men som det ses, er spørgsmålet indtil videre sat på dagsordenen.

Jeg kan da spørge ministeren, om han kan bekræfte, at udvalget endnu ikke er kommet i gang, eller om det er kommet i gang med sit arbejde, og hvilken tidsplan der ligger for dette udvalgs arbejde.

Punkt 4 synes jeg er et rigtig sødt forslag. Jeg synes nærmest, at sætningen burde være slået op på døren til klædeskabet, på spejlet eller på køleskabsdøren med en magnet, men på et giroindbetalingskort synes jeg nok ikke at den hører hjemme.

Punkt 5 er jeg uenig i.

Punkt 6: Jeg har det indtryk, at nutidens forældre er meget ansvarlige, og at de er så ansvarlige, at det tenderer til det nervøse. De ringer oftere til lægen end tidligere tiders forældre og gør alt, hvad de overhovedet kan, for at gøre alting rigtigt, men ofte ved de for lidt om, hvad det vil sige at være ansvarlige forældre, og derfor bør vi have disse kurser i gang for unge og nybagte forældre i alle kommuner.

Punkt 7 vedrørende adfærdsvanskelige børn synes jeg er et meget svært punkt, for adfærdsvanskelige børn er jo et vidt begreb. Hvorfor er det nu, de her børn er så adfærdsvanskelige eller vanskelige i det hele taget? Hvad sker der hjemme hos dem? Er forældrene alkoholikere og misbrugere? Har faderen mistet jobbet? Er moderen enlig og studerende? Bliver de seksuelt misbrugt? Er der andre problemer i hjemmet? Jeg synes, at i stedet for at fjerne børnene fra klassen bør vi i langt højere grad være opmærksomme på disse børn og hjælpe dem med at få løst eventuelle problemer eller konflikter.

Punkt 8 vedrørende de ressourcestærke forældre osv., der forsømmer forældreansvaret, er jeg ikke enig i.

Punkt 9: Alle planer og forsøg med den såkaldte helheds- eller heldagsskole stoppes øjeblikkeligt. Det er jeg enig i, hvis man dermed mener nye forsøg, for dem er der nok af i forvejen.

Punkt 10 om straf til forældre er jeg uenig i.

Det er et rigtigt godt initiativ, synes jeg, og vi ser positivt på det, men nogle punkter er vi ikke enige i, og derfor kan vi ikke støtte forslaget som helhed.

Tom Behnke (FRI):

Da jeg læste beslutningsforslagets forside og de ti punkter, blev jeg ret hurtigt klar over, at her er der ikke tale om et egentligt beslutningsforslag, der nødvendigvis skal tages bogstaveligt. Derfor har jeg heller ikke læst bemærkningerne til forslaget, for jeg tror slet ikke, at det er dér, hunden ligger begravet. Jeg tror, at hr. Frank Dahlgaard ligesom mange af os andre er frustreret over udviklingen, frustreret over, at det i mange tilfælde er sådan, at det i skoleklasserne halter ganske alvorligt, fordi der er elever, som chikanerer og forstyrrer undervisningen ganske meget.

Det vil man selvfølgelig gerne gøre noget ved, og jeg tror egentlig, at hr. Frank Dahlgaards beslutningsforslag her i ti punkter har været sådan en slags brainstorming over, hvad man kunne gøre ved den frustration over udviklingen. Og som en brainstorming på ideer til, hvad man kunne gøre, må jeg jo sige at alle ti punkter er kærkonne til debat og at hvert enkelt punkt egentlig ville fortjene sin egen debat. 5 minutters taletid er jo alt for lidt til at komme ind på hvert eneste punkt. Vi kunne høre, at den forrige ordfører næsten ikke kunne nå sit manuskript, og sådan vil det jo gå, når man har for mange ting med på en gang.

Det er et oplæg til debat om, hvad vi gør ved den situation, som har udviklet sig i skolerne, nemlig at der er enkelte elever, der faktisk generer undervisningen så meget, at de ødelægger det for det store flertal. Dér skal man selvfølgelig gøre et eller andet, og jeg har altså også sådan et konkret forslag, og det er at nedlægge alle storbyer, for hvis man ser på skolerne og undervisningen i skolerne, gør det sig gældende, at jo længere vi kommer ud på landet, jo mindre samfund vi kommer ud i, desto bedre opfører børnene sig. Er det så, fordi storbyerne er et problem, så lad os nedlægge storbyerne. Det er også i storbyerne, vi ser narkotikamisbruget, vi ser volden, kriminaliteten osv., foreningen ikke mindst. Så lad os nedlægge storbyerne. Men det kan man bare ikke gøre. Sådan er det, og det må vi så handle ud fra.

Jeg er enig med hr. Frank Dahlgaard i, at forudsætningerne for at fremsætte beslutningsforslaget her er, at der er en udbredt tendens til, at flere og flere fralægger sig deres ansvar også som forældre, og at det er et problem. Men hvordan får man lagt ansvaret tilbage til forældrene? Er det ved at lave kampagner? Er det ved at sende girokort ud, hvor man skriver, at

forældrene har ansvaret? Nej, jeg tror det ikke. Jeg tror, at det er et holdningsskifte, der skal til, et holdningsskifte, der hedder: Det er ikke samfundet, der har ansvaret, det er ikke staten, der har ansvaret, heller ikke selv om et flertal i Folketinget gerne ville have, at det var sådan, heller ikke selv om Socialdemokratiet har den opfattelse, at politikerne skal bestemme alt og tage ansvaret for alle borgere i det her land.

Vi er lodret uenige, for konsekvensen er den, at vi kan se, at der er flere og flere, der siger, at hvis de socialdemokrater vil tage ansvaret, så lad dem dog gøre det, og så lægger de det fra sig. Det er et problem, og det giver man selvfølgelig videre til sine børn, og så bliver børnene også uansvarlige, både over for sig selv og andre.

Et andet væsentligt ord i den sammenhæng er konsekvens. Det er mangel på konsekvens af ens egne handlinger, der gør, at man er ligeglad eller bliver ligeglad, det, at man kan træffe en hvilken som helst beslutning, og uanset hvor tosset den er, får den ingen konsekvenser. Det betyder jo, at man så også træffer en masse tosede beslutninger her i livet, men hvis de fik konsekvenser, ville man jo kun træffe en tosset beslutning én gang, og så ville man omgående holde op med det.

Der er flere af punkterne, hvor vi kan støtte hr. Frank Dahlgaards forslag, i hvert fald som oplæg til debat, og nogle af dem kan vi også støtte fuldt ud.

Det, vi så også skal huske, er jo, at langt de fleste forældre og børn opfører sig pænt og ordentligt og langt de fleste jo også påtager sig det ansvar og langt de fleste også er klar over, at det faktisk har en konsekvens, måske ikke her og nu, men på længere sigt har det i hvert fald en konsekvens.

Derfor skal vi heller ikke male fanden på væggen, for det er der ingen grund til. Men der er grund til at være opmærksom på, at der er nogle problemer, og som oplæg til den debat synes jeg faktisk, at de ti punkter kunne være et udgangspunkt for en diskussion.

Vi er så lodret uenige i punkt 2 om, at barselorloven skal forlænges til 12 måneder. Det mener vi ikke er hensigtsmæssigt. Vi har den klare opfattelse, at hvis man ønsker at få børn – og vi er glade for, at der er mange, der ønsker det – så må man også tage konsekvensen af det. Det har konsekvenser, at man får børn, og de konsekvenser må man selvfølgelig tage. På

samme måde som jeg før sagde, at konsekvens faktisk er en mangelvare i det danske samfund.

Afslutningsvis er jeg også nødt til at understrege med hensyn til det dér med de uvrone unger, at sådan har det altid været. Sådan var det for 100 år siden, sådan var det for 500 år siden, og sådan var det for 1.000 år siden. Ja, man kan faktisk finde skrifter, der er 1.000 år gamle, hvori nogle af de kloge har skrevet, at hvis ikke udviklingen stopper, så vil hele Jorden gå under, og det er jo endnu ikke sket.

Frank Dahlgaard (UP):

Tak til ordførerne og navnlig tak til dem, som havde læst forslaget! Jeg er ked af, at hr. Tom Behnke ikke har læst bemærkningerne til forslaget, for det var jo sådan set i virkeligheden måske dem, der var de mest spændende, og som gav mest stof til den debat, som det her selvfølgelig, jeg vil ikke sige er startskuddet på, for debatten kører jo for fuldt drøn allerede, men bemærkningerne er vigtige.

Jeg vil så sige først – fordi flere ordførere har været inde på, at det her jo var helt vanvittigt, et tosset forslag, og manden er gal; det er i hvert fald sådan lidt det, der har ligget i det – at punkt 6, denne ansvarligheds-kampagnen i folkeskolen, praktiseres. Ude i virkeligheden er der jo, som det fremgår af bemærkningerne, en skole – jeg tror, den hedder Lyshøjskolenovre ved Kolding – som i august måned valgte at sende et brev ud til alle forældre, hvori man klart beskrev, hvilken del af opgaven skolen og skolens lærere forventede af forældrene at de påtog sig. Hele brevet er gengivet i bemærkningerne.

Det er rigtigt, som bl.a. Venstres ordfører sagde, at det ingen lovgivning kræver, men det kniber altså lidt med at tage initiativ ude i skoleverdenen, så tænk, hvis Folketinget gik foran, så var der flere skoler, der hurtigere kom i gang! Det skal de såmænd nok komme. Det går så lidt langsommere, før det breder sig. Koldingforsøget i august var en tordnende succes. Alle forældre, der blev spurgt – og mange blev spurgt af journalisterne – reagerede positivt, og de, der var negative, sagde selvfølgelig ikke noget. Det var det ene, punkt 6, som altså praktiseres i virkeligheden.

Punkt 10, som mange ikke har kommenteret, er det med, at man pålægger forældrene sanktioner, hvis deres børn begår lovovertrædelser, og her tænkes især på teenagebørn og de 14-15-årige, og der tænkes også på grovere overtræ-

delser, altså mordforsøg og røverier og tyverier og hærværk og den slags. Jeg skriver i bemærkningerne, at det er et lovforslag, der blev drøftet i England, i det engelske parlament. Jeg ved nu, at det blev vedtaget, og loven trådte i kraft i juli måned 1998. Så dér har man altså sådan et forslag. Det er jo ikke sådan, at man sætter folk i fængsel, men at, som det fremgår af forslaget og bemærkningerne, forældrene forpligtes til at gennemgå nogle kurser, og hvis de ikke møder op, koster det 1.000 pund. Det er 12.000 kr. De møder op. Det fungerer.

Man har i 13 af de amerikanske stater nogle tilsvarende ordninger i forskelligt omfang og er på vej i flere af de amerikanske stater.

Så disse to punkter praktiseres altså dels i Danmark, dels nogle steder i udlandet. Mere urealistisk er det ikke.

Så har man været inde på: Kan man overhovedet lovgive om dette? For det er et spørgsmål om holdning, om folks holdning, jamen det er jo problemet. Ja, det kan man godt. Da man i 1980'erne under de borgerlige regeringer fandt ud af, at nu skulle man holde op med at gældssætte sig og nu skulle man spare op, så lavede man om på systemerne, først og fremmest skattesystemet. Og hvad gjorde folk så? De fik en anden holdning, nemlig ikke at gældssætte sig for meget og spare mere op, og derfor står Danmark i dag med den stærkeste økonomi nogen sinde i danmarkshistorien.

Holdninger kan påvirkes ved, at man ændrer på systemer, og det viste sig også med Koldingmodellen, at man påvirkede forældrenes holdning i forbindelse med deres børns skolegang i en positiv retning bare ved at prikke lidt til den måske dårlige samvittighed. De fleste forældre har jo en samvittighed, og den er måske også lidt dårlig; det kan knibe med tiden. Så prikker man lidt, og så gør de en lille ekstrainsats, og det betyder en kæmpeforskel henne i skolen. Spørg lærerne på skolen i Kolding!

Det var mere skuffende for mig, end jeg havde forventet, at socialministeren direkte betegnede forslaget som usympatisk. Jeg var godt klar over, at Socialdemokratiet næppe kunne være glad for det her, for det er jo, når det kommer til stykket, en raket direkte mod det socialdemokratiske institutionssamfund med alle de skavanker og problemer, det har ført med sig. Men tænk, direkte at kalde det usympatisk, når man tager udgangspunkt i børnenes behov! Når flere af ordførerne, også fra de største partier, ikke rigtig gik ind i det, så er det, fordi det her

handler om børn. Og hvad har børn ikke? De har ingen stemmeret.

Men det har de voksne, og det har forældrene, og derfor ser man kun på forældrenes behov og forældrenes pasningsbehov, og de vil have institutioner. Det vil børnene ikke. Jeg har ikke hørt et eneste barn råbe op om flere institutionspladser eller længere tid i institutionerne.

Men vi har en regering, hvis leder praler af, at man i de sidste 7-8 år har oprettet 100.000 – eller er det 150.000? – nye institutionspladser. Jeg synes, man skulle skamme sig. Det er meget skuffende.

Fru Else Winther Andersen påpegede, at forældrene er gode nok, og det er jo en god ting at påpege, når valget nærmer sig, både kommunevalg og folketingsvalg. Det er dybt skuffende, at Danmarks Liberale Parti ikke tager den drøftelse, sådan som man gjorde fra Kristeligt Folkepartis side. Jeg synes, det var positivt fra Kristeligt Folkepartis side. Jeg synes, det var positivt fra Dansk Folkepartis side. Og jeg synes også, at Frihed 2000 havde nogle fornuftige betragtninger, for det er lige præcis rigtigt, at overskriften for de her ting hedder, som også hr. Tom Behnke gjorde det klart: Ansvar og konsekvens.

Den konservative ordfører var dog inde på nogle af tingene. Man troede ikke på holdningsordninger. Det er jo kedeligt. Hvis ikke man kan påvirke holdningerne, så kan man ikke gøre noget som helst, så er det sådan en opgivende ting. Vist kan man så. Koldingeksemplet viser det.

Hr. Villy Søvnald vidste ikke, om han skulle grine eller græde, og det ved jeg efterhånden heller ikke oven på den reaktion.

De Radikales ordfører har jeg kommenteret lidt, men han sagde, at debatten er nødvendig, og det er jo godt, og lad os så tage den debat. Forud for større reformer skal der jo være en holdningsbearbejdning i befolkningen, men den har jo kørt et stykke tid, og den ene forening eller organisation efter den anden, Børns Vilkår og forældreforeninger, taler jo om det her, for der er et problem, og derfor er det trist, når man fra de to største partiers side faktisk benægter, at der skulle være et problem.

Det er rigtigt forstået, som hr. Tom Behnke bemærkede, at det her i høj grad var et forsøg på noget brainstorming og så at komme med nogle ideer og konkrete forslag på et område, som det er så håbløst at komme med konkrete

forslag om, men så dog alligevel at prøve at gøre det og se sig om i virkelighedens verden: Hvor har man kunnet gøre det? Og hvad har man gjort i andre lande? For der er altså nogle eksempler på det.

Til slut vil jeg rejse et spørgsmål. Man afviser det her, men det var jo trods alt ikke alle partierne, der gjorde det. Der var repræsentanter for tre partier, der var rimelig positive, og det takker jeg for. Nogle havde dog set lidt af lyset, andre var bare afvisende, men hvis man ikke vil det her, men alligevel erkender, at der er et problem – det er der så nogle der ikke gør, men dem, der erkender, at der er et problem, vil jeg spørge: Hvad skal man så gøre?

Der blev refereret til Socialforskningsinstituttets undersøgelse. Jeg husker ikke, hvilken ordfører der gjorde det, men jeg husker, at det var en forkert udlægning. Jeg kender selvfølgelig udmærket godt den undersøgelse, der er foretaget af forældre og forældres forhold til deres børn og børnenes holdninger og forældrenes holdninger, men det var en forkert udlægning. Det skete i øvrigt også i dagbladet Politiken, og det blev korrigeret af en af de medarbejdere, der stod for undersøgelsen fra Socialforskningsinstituttet. Kan den undersøgelse bruges, så er det i ryggen på de holdninger, jeg har med hensyn til, hvad der skal ske, ikke de holdninger, som man i hvert fald har i Socialdemokratiet.

Jeg takker alt i alt dem, der læste forslaget igennem. Dette forslag har en stor fremtid for sig. Dette forslag bliver udsolgt. Det er det i øvrigt allerede. Dette forslag er fra min side sendt ud til samtlige borgmestre i alle landets kommuner. Jeg har fået flere positive tilbagemeldinger, og jeg er på vej ud for at drøfte det i nogle af kommunerne med deres børn og ungeudvalg, fordi flere af forslagene rent faktisk kan gennemføres uden egentlig lovgivning. Men det ville være en god idé, hvis Folketinget gav et signal om, hvad vej man skal gå, og Folketinget gik i spidsen og ikke altid går bagefter.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør ind-

sigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 85:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre økonomiske vilkår for forældre på SU.

Af Tove Videbæk (KRF) m.fl.
(Fremsat 3/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen):

Der er gennem årene fremsat mange forslag om knopskydninger på børnetilskudsreglerne. En del af dem er faktisk også blevet gennemført, fordi der jo generelt er vilje til at hjælpe børnefamilierne. Det vil regeringen også fortsat gerne, men vi mener, at det er uhensigtsmæssigt at gøre det med knopskydninger, så reglerne bliver vanskeligere at gennemskue. Vi mener faktisk, at det er en bedre fremgangsmåde at se på de generelle regler, der vedrører den gruppe af børnefamilier, som man vil hjælpe. Derfor kan regeringen ikke støtte det fremsatte forslag.

Det er regeringens holdning, at det ikke må gøres til en social begivenhed at være studerende, og at der derfor ikke skal ydes særlige sociale ydelser på det kriterium, at man er uddannelsessøgende. At være uddannelsessøgende er jo rent faktisk et frivilligt valg. Såfremt en kommune skønner, at det i konkrete tilfælde er nødvendigt for at kunne forsørge familien, at den enlige forsørger eller den ene af et par med børn får en uddannelse, så er der faktisk mulighed for at yde hjælp hertil efter revalideringsbestemmelserne i lov om aktiv socialpolitik.

Forslagsstillerens hensigt er at ligestille de økonomiske vilkår for enlige forsørgere og parfamilier på SU med kontanthjælpsmodtagere. Efter de beregninger, vi har foretaget for nogle familietyper, ser det ud til, at et par med et barn kan have et større rådighedsbeløb på SU end på kontanthjælp.

Men som nævnt er det faktisk regeringens holdning, at det økonomiske grundlag for ud-

dannelsessøgende ikke skal sikres gennem den sociale lovgivning. De økonomiske forhold for studerende må reguleres gennem SU-reglerne, og det er faktisk sådan, at SU-rådet i øjeblikket arbejder på et debatoplæg om en videreudvikling af hele SU-systemet.

Blandt de konkrete forslag i oplægget er bl.a. indførelse af et tillæg til SU-modtagere med børn, og det er efter regeringens opfattelse i det regi, spørgsmålet om uddannelsessøgende børnefamiliers økonomi bør behandles.

Peder Sass (S):

Jeg har respekt for de studerende, der samtidig med at gennemføre en uddannelse har tid og lyst til og mulighed for at få børn, eller som havde børn, før de startede på en uddannelse. Derimod er jeg lidt betænkelig ved, at forældre på SU lige pludselig skal overføres til det sociale system.

Jeg har svært ved at overskue konsekvenserne af det, som Kristeligt Folkeparti har nævnt i bemærkningerne, hvori man skriver: »For det første finder forslagsstillerne det hensigtsmæssigt, at forældre tilskyndes til at få børn, mens de er under uddannelse«. Jeg kunne godt tænke mig, at Kristeligt Folkeparti nærmere redegjorde for, hvad man egentlig mener med det.

Jeg synes, at de studerende ligger vandret i luften for at passe deres studier og eventuelt også at have et erhvervsarbejde ved siden af. Men Socialdemokratiet mener, at det er vigtigt at fastholde, at det er frit for enhver dansker selv at bestemme, hvornår de vil have deres børn. Jeg mener også, at det er vigtigt at fastholde regeringens intentioner om, at uddannelse så vidt muligt gennemføres inden for uddannelsens normerede tid.

I dag er det muligt at opnå SU til at passe børn – det, der svarer til en barselsperiode – uden at det er nødvendigt at følge uddannelsen. Ordningen blev indført i januar 1993 og rettet til i april 1994, hvor det også blev muligt for fædre at gå hjemme og passe deres eget barn og samtidig oppebære SU. Der er flere muligheder for at klippe og få dobbeltklip og lave forskellige kombinationsmodeller, som det bliver for vidtgående at komme ind på på nuværende tidspunkt.

I Socialdemokratiet mener vi fortsat, at alt, der vedrører SU – altså hele den økonomiske støtte til uddannelsen – hører under ét og samme ministerium, i dette tilfælde Undervisningsministeriet. En samkøring af SU fra Undervis-